

יציע העיתונות: תקשורת וספורט בישראל

במציאות הקשה המתמשכת ביקשנו הפעם לערוך אתנחתא והשנה האולימפית הייתה ההזדמנות לכך. בעזרתו שלא תסולא בפז של העורך האורח, פרופ' רענן ריין, ריכזנו בגיליון זה מאמרים העוסקים בקשר שבין ספורט לתקשורת, בעיקר בהקשר היהודי והישראלי. מצאנו שהספורט והעיסוק בו שלובים במלחמה ובפוליטיקה, בחקר השיח והלשון, בהיסטוריה, בפילוסופיה ובלימודי מגדר. חטיבת הספורט האולימפי, העוסקת בספורט מנקודת מבט תקשורתית, נקראת "יציע העיתונות".

לצערנו האירועים לקראת סגירת הגיליון באמסטרדם, אחרי משחקה של קבוצת מכבי תל אביב שם, הוכיחו כי הספורט אינו תמיד אתנחתא מהמציאות וכי אפשר היה לכלול את האירועים הללו בדיון שבו עסקנו בגיליון הקודם על הגדרת פרעות ופוגרומים.

שני המאמרים הראשונים בחטיבה הם בעלי אוריינטציה היסטורית. מאמרו של משה צימרמן הוא נוסח עברי מעובד של מאמר על עיתונות הספורט בגרמניה בשירות הנאציזם שפורסם במקור בגרמנית, בקובץ מאמרים העוסק בשינויים שחלו בעיתון הספורט הגרמני *Kicker* בתקופת השלטון הנאצי. חזי אשר מספר על תופעת "השכחה הקולקטיבית" בתקשורת הספורט בישראל שפסחה על ביקורו של הכדורגלן הגרמני פרנץ בקנבאואר ("הקייזר") בשנת 1973 ועל הסרט ליברו שהשתתף בו.

חנן תומר סוקר את התפתחותה של השפה הייחודית של עיתונות הספורט בארץ ישראל ובמדינת ישראל במאה העשרים ומדגיש את תרומתה להגמשת השפה העברית ולהתפתחותה כשפה מדוברת. מאמרה של אושרי זיגלבוים עוסק אף הוא בהיבט הלשוני של עיתונות הספורט, ובוחר מטפורות מושגיות בשיח עיתונות הספורט המקוונת.

מחקרה של מעיין פלג-ברקוביץ' בוחן את סיקור הספורט וספורט הנשים בעיתונים נשים (הפונה לציבור הנשים הדתי-לאומי בישראל) ופנימה (המיועד לנשים יהודיות דתיות).

מאמרו של יאיר גלילי, החותם את החטיבה, נשען על הפילוסופיה של עמנואל קאנט ובוחר סוגיות הנוגעות לטכנולוגיית שיפוט הנשענת על וידאו (VAR) בכדורגל. זהו אמצעי טכנולוגי שיוצר פער זמנים בין חוויית הצפייה החיה לחוויית הצופים בטלוויזיה ומעורר את שאלת ההגינות והדיוק כנגד האותנטיות ושיקול הדעת האנושי.

בחלק האקלקטי השוטף של הגיליון כללנו מאמרים העוסקים בהיסטוריה של העיתונות האורתודוקסית ושל העיתונות הלאומית שלא נמנעה מ"הצהבה", ביחסים

שבין מערכת החינוך לאמצעי התקשורת ובדפוסי הצריכה של הדור הצעיר את תכני התקשורת. בהמשך לגיליון הקודם נעסוק גם בשואה כתבנית פרשנית בשיח הציבורי ברשתות החברתיות כיום.

מנחם קרן-קרץ בוחן את תהליך התחרדותה של האורתודוקסיה באמריקה בראשית המאה העשרים בראי העיתונות הדתית של התקופה.

חגי זילברברג שואל במאמרו: עיתונות לאומית-לוחמת או סחרירית-צהובה? ומספר על גדול עיתוני היידיש במחצית הראשונה של המאה שעברה ועל עורכו, מחשובי מעצביה של עיתונות היידיש באירופה: שמואל יעקב יאצקאן ומשפחת היינט.

רביב נאווה בודק את היחסים בין מערכת החינוך לאמצעי התקשורת בישראל בעידן הטרום-טלוויזיה (1948-1968) ושואל: עמית או אויב?

טל לאור בוחן את ההבדלים בדפוסים של צריכת תוכן לפי דרישה של הדורות הצעירים Z ו-Y.

מוטי נייגר, ענת בן-דוד ואורן מאירס עוסקים במאמרם בשיח השואה ברשתות החברתיות בימי המחאה והמלחמה ובוחנים כיצד השואה משמשת כתבנית פרשנית על רקע השאלות אם "אסור, מותר או חובה להשוות".

לא ויתרנו, כמובן, על המדורים הקבועים.

בתקווה להתראות באביב במציאות שונה, שתחזור לנורמליות ולרוגע, כדי שנוכל להמשיך לעיין, נינוחים, בדברי ימיה של התקשורת.

עם סגירת הגיליון הגיעה אלינו הידיעה העצובה על מותו בגיל 96 של ידידנו צבי גיל ז"ל, איש תקשורת וחדשות עד יום מותו בשיבה טובה. נקדיש לו מקום רחב בגיליון הבא.

המערכת